

ประโยค ๑-๒
แปล มครเป็นไทย
สอบ วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๘

แปล โดยพยัญชนะ

๑. โส จินฺตลลิตี "อัยฺ อูปาลิกา มยา สพฺพํ จินฺติตจฺจินฺติตํ เปเสสิ, อหํ เอตํ ทฏฺฐจฺจาโม, อโห วต เม นานคฺครสโฆชนํ คาทาเปตฺวา สยเมว อาคจฺเจยฺยาติ ฯ" อูปาลิกา "มม ปุตฺโต มํ ทฏฺฐจฺจาโม, คมนํ เม ปจฺจาสิสฺสตีติ โฆชนํ คาทาเปตฺวา วิหารํ คนฺตฺวา ตสฺส อทาลิ ฯ" โส ภตฺตตตฺกจฺโจ "มาติกมาตา นาม ตฺวํ มหาอูปาลิเกติ ปุจฺฉิ ฯ" "อาม ตาตาติ ฯ" "อูปาลิเก ตฺวํ ปรจิตฺตํ ชานาสีติ ฯ" "กี มํ ปุจฺฉสิ ตาตาติ ฯ" "มยา จินฺติตจฺจินฺติตํ สพฺพมกาลี, เตน ตํ ปุจฺฉามิติ ฯ" "ปรจิตฺตชานนภิภฺชฺช พฺหุ ตาตาติ ฯ" "นาหํ อณฺเวย ปุจฺฉามิ, ตฺวํ ปุจฺฉามิ อูปาลิเกติ ฯ" "เอวํ สนฺตปิ อูปาลิกา "ปรจิตฺตํ ชานามิติ อวตฺวา "ปรจิตฺตํ ชานนฺตา นาม เอวํ กโรนฺติ ปุตฺตฺวาติ อาท ฯ" โส "ภาริยํ วตฺถํ กम्मํ; ปุณฺณชฺช นาม โสภณฺปิ อโสภณฺปิ จินฺตฺนฺติ สจาทํ อยุตฺตํ จินฺตยิสฺสามิ, สท ภณฺฑกณฺ โจรํ จุฬาย คณฺหนฺตี วिय มํ วิปฺปการํ ปาเปยฺย; มยา อิตฺโต ปลายิตฺตุํ วฏฺฏตีติ จินฺตฺเตตฺวา "อูปาลิเก อหํ คมิสฺสามิติ อาท ฯ" "กหํ อยุยาติ ฯ" "สตุฏฺ สนฺติกํ อูปาลิเกติ ฯ" "วสถ ตาว ภนฺเต อิทาติ ฯ" "น วลิสฺสามิ อูปาลิเก คมิสฺสามเวาติ นิภฺชมิตฺวา สตุฏฺ สนฺติกํ อคมาสิ ฯ" (ธมฺมปทฏฺฐกถาย ทฺติโย ภาโค/ หน้า ๑๒๓)

แปล โดยอรรถ

๒. ตํทิวสํ ปน สตุฏฺ ปจฺจุสกาเล โลกํ ไวลเณโต มหาทฺคคตํ อตฺตโน ฅาณชาลสฺส อนฺโต ปวิฏฺจํ ทิสฺวา "กิณฺนุ โข ภวิสฺสตีติ อาวชฺเชนฺโต "มหาทฺคคโต 'เอกํ ภิกฺขุํ โภเชสฺสามิติ ภริยาเย สทฺธิํ ทิยฺโย ภตี อกาลิ, กตฺรณฺนุ โข ภิกฺขุํ

ลภิสฺสตีติ จินฺตเตตฺวา "มนุสฺสา ปณฺณ อาโรปิตสณฺณาย ภิกฺขุ คเหตุวา อตฺตโน อตฺตโน
 เคเหตุ นิสฺสทาเปสฺสนฺติ, มหาทฺคฺคโต มํ จเปตฺวา อณฺณํ ภิกฺขุ น ลภิสฺสตีติ อุปชาเรสิ ฯ
 พุทฺธา กิร ทฺคฺคเตสฺส อฺนุกมฺปิ กโรนฺติ ฯ ตสฺมา สตถา ปาโต ว สรีริกัจจํ กตฺวา
 "มหาทฺคฺคตํ สงฺคณฺหิสฺสามีติ คนฺธกฺฎิํ ปริสิตฺวา นิสฺสิทึ ฯ มหาทฺคฺคเตปิ มจฺเณ คเหตุวา เคทํ
 ปริสฺนเต, สกฺกสฺส ปณฺทกฺมฺพลสิลาสนํ อฺนุททาการ์ ทสฺเสสิ ฯ โส "กิณฺนุ โข การณฺนฺติ
 โอโลเกนฺโต "หิโยโย มหาทฺคฺคโต 'เอกสฺส ภิกฺขุโน ภิกฺขุ ทสฺสามีติ อตฺตโน ภริยาย สทุธิ
 ภตี อกาลิ, กตฺรํ นุ โข ภิกฺขุ ลภิสฺสตีติ จินฺตเตตฺวา "นตฺถเตสฺส อณฺณโม ภิกฺขุ, สตถา
 ปน 'มหาทฺคฺคตสฺส สงฺคทํ กิรฺสสามีติ คนฺธกฺฎิยํ นิสฺสินฺโนว, มหาทฺคฺคโต อตฺตโน อุปกฺปฺปน
 กํ ยาคฺคตํ ปณฺณสฺสเปยฺยปี ตถาคตสฺส ทฺเหยย, ยนฺนุนาท์ มหาทฺคฺคตสฺส เคทํ คนฺตฺวา
 ภตฺตการกมฺมํ กเรยฺยนฺติ อณฺณตกเวเสน ตสฺส เคทสมฺปิ คนฺตฺวา "อตฺถิ นุ โข กสฺสจ
 กิณฺนุจ ภาตฺติยาคตฺตพฺพนฺติ ปุจฺฉิ ฯ (ชมฺมปทฺทจกถาย จตฺตโต ภาโค/หน้า ๒๖ - ๒๗)

—❖❖❖—
 ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ๑-๒ แปล มครเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อ.ภิกษุหนึ่ง คิดแล้วว่า อ.อุบาสิกานี้ ส่งไปแล้วซึ่งวัตถุอันเรคิดแล้วทั้งคิดแล้ว ๆ ทั้งปวง อ.เรา เป็นผู้ใคร่เพื่ออันเห็น ซึ่งอุบาสกนั้น ย่อมเป็น โอหนอ อ.อุบาสิกา ยังบุคคลให้ถือเอาแล้ว ซึ่งโภชนะมีรสอันเลิศต่าง ๆ เพื่อเรา พึงมาเองนั่นเทียว ดังนี้ ฯ อ.อุบาสิกา คิดแล้วว่า อ.บุตรของเราเป็นผู้ใคร่เพื่ออันเห็นซึ่งเรา ย่อมเป็น ย่อมหวังเฉพาะซึ่งการไปแห่งเรา ดังนี้ ยังบุคคลให้ถือเอาแล้วซึ่งโภชนะ ไปแล้วสู่วิหาร ได้ถวายแล้วแก่ภิกษุหนึ่ง ฯ อ.ภิกษุหนึ่ง ผู้มีกิจด้วยภัตอันตนทำแล้ว ถามแล้วว่า ดูก่อนมหาอุบาสิกา อ.ท่าน เป็นผู้ชื่อว่ามาติกมารดา ย่อมเป็นหรือ ดังนี้ ฯ อ.อุบาสิกานั้น กล่าวแล้วว่า ดูก่อนพ่อ จ๊ะ อ.ดิฉัน เป็นผู้ชื่อว่ามาติกมารดา ย่อมเป็น ดังนี้ ฯ อ.ภิกษุหนึ่ง ถามแล้วว่า ดูก่อนอุบาสิกา อ.ท่าน ย่อมรู้ซึ่งจิตของบุคคลอื่นหรือ ดังนี้ ฯ อ.อุบาสิกานั้น กล่าวแล้วว่า ดูก่อนพ่อ อ.ท่าน ย่อมถามซึ่งดิฉัน เพราะเหตุไร ดังนี้ ฯ อ.ภิกษุหนึ่ง กล่าวแล้วว่า อ.ท่าน ได้กระทำแล้วซึ่งวัตถุอันเรคิดแล้วทั้งคิดแล้ว ทั้งปวง เพราะเหตุนั้น อ.เรา ย่อมถามซึ่งท่าน ดังนี้ ฯ อ.อุบาสิกานั้น กล่าวแล้วว่า ดูก่อนพ่อ อ.ภิกษุผู้รู้ซึ่งจิตของบุคคลอื่น ท. เป็นผู้มาก ย่อมเป็น ดังนี้ ฯ อ.ภิกษุหนึ่ง กล่าวแล้วว่า อ.เรา ย่อมไม่ถามซึ่งภิกษุ ท. เหล่าอื่น ดูก่อนอุบาสิกา อ.เรา ย่อมถามซึ่งท่าน ดังนี้ ฯ ครั้นเมื่อความเป็นอย่างนั้น แม้มืออยู่ อ.อุบาสิกา ไม่กล่าวแล้วว่า อ.เรา ย่อมรู้ซึ่งจิตของบุคคลอื่น ดังนี้ กล่าวแล้วว่า ดูก่อนบุตรชื่อ อ.ชน ท. ผู้รู้ซึ่งจิตของบุคคลอื่น ย่อมกระทำอย่างนี้ ดังนี้ ฯ อ.ภิกษุหนึ่ง คิดแล้วว่า อ.กรรมนี้ เป็นกรรมหนักหนอ ย่อมเป็น ชื่อ อ.ปฤชณ ท. ย่อมคิด แม้ซึ่งเรื่องอันงาม แม้ซึ่งเรื่องอันไม่งาม ถ้าว่า อ.เรา จักคิดซึ่งเรื่องอันไม่สมควรแล้วไซ้ อ.อุบาสิกานี้ ยังเราพึงให้ถึงซึ่งประการอันแปลก รวากะว่า อ.หญิง ผู้จับอยู่ซึ่งใจกับด้วยภัตตะที่มวดยผม อ.อันอันเราหนีไปจากที่นี่ ย่อมควร ดังนี้ กล่าวแล้วว่า ดูก่อนอุบาสิกา อ.เราจักไป ดังนี้ ฯ อ.อุบาสิกานั้น ถามแล้วว่า ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้า อ.ท่าน จักไป ณ ที่ไหน ดังนี้ ฯ อ.ภิกษุหนึ่ง กล่าวแล้วว่า ดูก่อนอุบาสิกา อ.เรา จักไปสู่สำนักของพระศาสดา ดังนี้ ฯ อ.อุบาสิกานั้น กล่าวแล้วว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ

อ.ท่าน ท. ขอจงอยู่ในที่นี้ก่อน ดังนี้ ฯ อ.ภิกษุหนึ่ง กล่าวแล้วว่า ดูก่อนอุบาสิกา อ.เรา จักไม่อยู่
อ.เรา จักไปนั้นเทียว ดังนี้ ออกแล้ว ได้ไปแล้วสู่สำนักของพระคาสดา ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. ก็ในวันนั้น พระคาสดาทรงตรวจดูสัตว์โลกในเวลาใกล้รุ่งทรงเห็นนายมหาทุกคตะ
ผู้เข้าไปภายในข้ายคือพระญาณของพระองค์ ทรงใคร่ครวญว่า จักมีเหตุอะไรหนอแล ดังนี้
ทรงดำริว่า นายมหาทุกคตะคิดว่า เราจักเลี้ยงภิกษุรูปหนึ่ง ดังนี้ เมื่อวันวาน จึงได้ทำงานรับจ้าง
กับภรรยาแล้ว เขาจักได้ภิกษุรูปไหนหนอแล ดังนี้ จึงทรงใคร่ครวญว่า คนทั้งหลาย จักพากัน
ไปตามชื่อที่จัดไว้ในบัญชีแล้ว ให้นั่งในเรือนของตน ๆ นายมหาทุกคตะเว้นเราเสียแล้ว จักไม่ได้
ภิกษุรูปอื่น ฯ ได้ยินว่า พระพุทธเจ้าทั้งหลาย ย่อมทรงทำความอนุเคราะห์ในพวกคนเข็ญใจ ฯ
เพราะฉะนั้น พระคาสดาทรงทำสรีระกิจแต่เช้าตรู่แล้ว ทรงดำริว่า เราจักสงเคราะห์นายมหาทุกคตะ
ดังนี้แล้ว จึงเสด็จเข้าสู่พระคันธกุฎี ประทับนั่ง ฯ แม้เมื่อนายมหาทุกคตะ กำลังถือปลาเข้าไปสู่เรือน
บ้นทุกัมพลศิลาอาสน์ ของท้าวสักกะ แสดงอาการร้อน ฯ ท้าวเธอทรงพิจารณาว่า เหตุอะไรหนอแล
ดังนี้ ทรงดำริว่า เมื่อวันวาน นายมหาทุกคตะ คิดแล้วว่า เราจักถวายภิกษาแก่ภิกษุรูปหนึ่ง ดังนี้
ได้ทำงานรับจ้างกับภรรยาของตน เขาจักได้ภิกษุรูปไหนหนอแล ดังนี้ ทรงทราบว่ ภิกษุรูปอื่น
ไม่มีสำหรับเขา ก็พระคาสดาทรงดำริว่า เราจักสงเคราะห์นายมหาทุกคตะ ดังนี้ ประทับนั่งรออยู่
ในพระคันธกุฎี นายมหาทุกคตะพึงถวายข้าวยาคุและภัต ทั้งแกงผักอันเหมาะสำหรับตนแก่
พระตถาคต ถ้ากระไร เราควรไปยังเรือนของนายมหาทุกคตะทำหน้าที่เป็นพ่อครัว ดังนี้ แล้ว
จึงทรงจำแลงเพศมิให้ใครรู้จัก เสด็จไปที่ใกล้เรือนของนายมหาทุกคตะนั้นแล้ว ตรัสถามว่า
การงานอะไร ๆ ที่พึงกระทำด้วยการรับจ้างของใครมีอยู่หรือหนอแล ฯ

พระเทพปริยัติสุธี อินฺทปญฺโญ วัดบพิตรพิมุข
สนามหลวงแผนกบาลี

เฉลย.
ตรวจแก้.